

سال پانزدهم • شماره ۱۶۶ • اردیبهشت ۱۴۰۴
ماهنامه خبری پژوهشی کلید سلامت

با کلید سلامت خورا معرفتی
کنید.
جهت سفارش آگهی با
شماره ۰۲۱-۸۵۴۶۴۰۰۰
خانم قلیزاده تماس بگیرید

ISSN: 2251- 6018

در این شماره می خوانیم:

»»» پارکینسون قابل پیشگیری است: تأثیر مواد شیمیایی بر مغز

»»» پارکینسون در سنین جوانی

»»» واقعیت مجازی: راهکاری نوین برای توانبخشی بیماران پارکینسون

»»» دست‌های پاک، جامعه‌ای سالم: تحول بهداشت با مداخلات دیجیتال

»»» تأثیر رعایت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در مشاغل

»»» ارتباط بهتر، سیاست‌های بهداشتی کارآمدتر: رسانه‌ها پلی میان تحقیق و تصمیم‌گیری

»»» همکاری بهتر، پاسخ مؤثرتر: همکاری بین بخش‌ها در بحران‌های بهداشتی

»»» تأثیر اهدای عضو بر جامعه: نگاهی عمیق به یک عمل بشردوستانه

کلید سلامت

شماره شاپا

۶۰۱۸_۲۲۵۱

سال پانزدهم - شماره ۱۶۶ - اردیبهشت ۱۴۰۴

با کلید سلامت خورامهری
کنید.
جهت سفارش آگهی با
شماره ۰۹۳۰۰۴۸۵۴۶۴
خانم قلیزاده تماس بگیرید

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

دکتر کامران باقری لنکرانی، رئیس مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

سر دبیر

دکتر سعید شهابی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز
ایمیل: saeedshahabi1@gmail.com تلفن: ۰۷۱۵۰۹۷۱۳۳ داخلی: ۴۴۴۱

هیأت تحریریه این شماره:

دکتر محمد ترحم، دکتر علیرضا محسنیان، دکتر علیرضا میرزائی، دکتر رومینا بیاطی
دکتر سارا دهقانی

طراحی و گرافیک

نگین قلیزاده

فهرست

۵

واقعیت مجازی: راهکاری نوین
برای توانبخشی بیماران
پارکینسون

۴

پارکینسون در سنین جوانی

۳

پارکینسون قابل پیشگیری است:
تأثیر مواد شیمیایی بر مغز

۸

ارتباط بهتر، سیاست‌های بهداشتی
کارآمدتر: رسانه‌ها پلی میان
تحقیق و تصمیم‌گیری

۷

تأثیر رعایت ایمنی
و بهداشت حرفه‌ای در مشاغل

۶

دست‌های پاک، جامعه‌ای سالم:
تحول بهداشت با مداخلات
دیجیتال

۱۰

تأثیر اهدای عضو بر جامعه:
نگاهی عمیق به یک عمل
بشردوستانه

۹

همکاری بهتر، پاسخ مؤثرتر:
همکاری بین بخش‌ها در
بحران‌های بهداشتی

پارکینسون قابل پیشگیری است؛ تأثیر مواد شیمیایی بر مغز

- بیماری پارکینسون یکی از سریع‌ترین بیماری‌های مغزی در حال رشد در جهان است که عوامل محیطی نظیر آفت‌کش‌ها، حلال‌های صنعتی و آلودگی هوا نقش مهمی در افزایش شیوع آن دارند.
- موادی مانند پاراکوات، روتنون و تری‌کلرواتیلن با آسیب به عملکرد سلول‌های عصبی و اختلال در پروتئین‌های مرتبط با پارکینسون، احتمال ابتلا به این بیماری را افزایش می‌دهند.
- کاهش استفاده از مواد شیمیایی مضر و کنترل آلودگی هوا می‌تواند در کاهش شیوع پارکینسون مؤثر باشد و آینده‌ای سالم‌تر برای جامعه فراهم کند.

آلودگی هوا نیز به عنوان یک دشمن پنهان دیگر شناخته می‌شود. ذرات معلق ناشی از خودروها، صنایع و آتش‌سوزی‌های جنگلی می‌توانند از طریق بینی وارد مغز شوند و سلول‌های عصبی را تخریب کنند. این ذرات همچنین می‌توانند با تغییر در پروتئین‌های مغزی، مانند آلفا-سینوکلئین، که نقش کلیدی در پارکینسون دارند، آسیب‌های جدی وارد کنند.

با وجود افزایش نگرانی‌ها، خبرهای امیدوارکننده‌ای نیز وجود دارد. پارکینسون تا حد زیادی قابل پیشگیری است. کاهش استفاده از مواد شیمیایی مضر، تنظیم دقیق‌تر قوانین محیط زیستی و کنترل آلودگی هوا می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر کاهش شیوع این بیماری داشته باشد. نمونه‌هایی از کشورهایی که با کاهش آلودگی هوا و ممنوعیت استفاده از مواد سمی، نرخ ابتلا به بیماری‌های مرتبط را کاهش داده‌اند، نشان‌دهنده تأثیر مثبت این اقدامات است.

پارکینسون بیماری‌ای است که تأثیرات گسترده‌ای بر زندگی افراد و خانواده‌های آن‌ها دارد. توجه به عوامل محیطی، افزایش آگاهی عمومی و اعمال تغییرات در سیاست‌های زیست‌محیطی می‌تواند به کاهش شیوع این بیماری کمک کند و آینده‌ای سالم‌تر برای جامعه انسانی رقم بزند. اقداماتی که امروز انجام می‌دهیم، می‌توانند تأثیرات عمیقی بر سلامت نسل‌های آینده داشته باشند.

پارکینسون یکی از بیماری‌های عصبی پیشرونده است که به دلیل تخریب تدریجی سلول‌های تولیدکننده دوپامین در مغز رخ می‌دهد. این بیماری با علائمی مانند لرزش، سفتی عضلات، کندی حرکت و اختلال در تعادل شناخته می‌شود. با پیشرفت بیماری، مشکلاتی مانند اختلال در گفتار، بلع و کاهش توانایی انجام فعالیت‌های روزمره نیز به آن اضافه می‌شود. پارکینسون در حال حاضر سریع‌ترین بیماری مغزی در حال رشد در جهان است و بیش از 6 میلیون نفر را تحت تأثیر قرار داده است. پیش‌بینی می‌شود این تعداد در آینده به‌طور قابل‌توجهی افزایش یابد.

عوامل مختلفی در افزایش شیوع این بیماری دخیل هستند، اما تحقیقات نشان داده‌اند که دلایل محیطی نقش مهم‌تری نسبت به افزایش سن و بهبود روش‌های تشخیص دارند. یکی از این عوامل آفت‌کش‌ها هستند. موادی مانند پاراکوات و روتنون که در کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرند، به شدت با بیماری پارکینسون مرتبط‌اند. این مواد شیمیایی با تخریب عملکرد سلول‌های مغزی می‌توانند خطر ابتلا را افزایش دهند. افرادی که در نزدیکی مزارع زندگی می‌کنند یا در معرض آفت‌کش‌ها قرار دارند، در معرض خطر بیشتری قرار دارند.

تری‌کلرواتیلن (TCE) یکی دیگر از عوامل محیطی است که تأثیرات مخربی بر سلامت مغز دارد. این حلال صنعتی، که در بسیاری از صنایع و فعالیت‌های نظامی استفاده می‌شود، نه تنها به عنوان یک ماده سرطان‌زا شناخته شده است، بلکه ارتباط مستقیمی با پارکینسون نیز دارد. TCE می‌تواند از طریق تبخیر از خاک‌های آلوده وارد هوای محیط شود و حتی به داخل خانه‌ها نفوذ کند. افرادی که در مناطقی با آلودگی TCE زندگی می‌کنند، بیشتر در معرض خطر این بیماری قرار دارند.

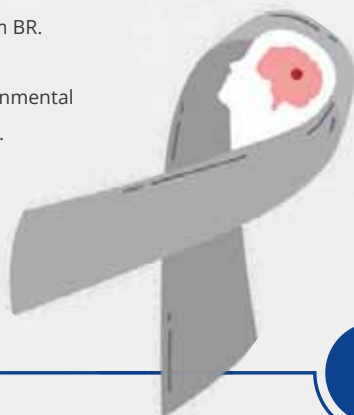
Source: Dorsey ER, Bloem BR.

Parkinson's Disease Is

Predominantly an Environmental

Disease. J Parkinsons Dis.

2024;14(3):451-465.

پارکینسون در سنین جوانی

- بیماری پارکینسون می‌تواند در افراد زیر ۵۰ سال با نام پارکینسون جوانان آغاز شود و علائم مشابهی با بیماران مسن‌تر دارد اما چالش‌های خاص خود را نیز به همراه دارد.
- علائم اصلی پارکینسون جوانان شامل لرزش، سفتی عضلات، کندی حرکت و ناپایداری وضعیتی است، به علاوه علائم غیرحرکتی مانند مشکلات خواب و افسردگی.
- این بیماری می‌تواند روی حرفه، وضعیت مالی، و روابط خانوادگی تأثیر بگذارد و باعث چالش‌های احساسی و روانی شود.
- در مدیریت پارکینسون جوانان، تمرکز بر کنترل علائم از طریق داروها، تغییرات سبک زندگی، و روش‌های درمانی مختلف است.
- حمایت روانی و شرکت در گروه‌های حمایتی می‌تواند به بیماران و خانواده‌ها در مقابله با جنبه‌های احساسی بیماری کمک‌کند.
- پژوهش‌های مداوم، امید به یافتن درمان‌های بهتر و شاید درمان نهایی برای پارکینسون را تقویت می‌کند و بر نقش ژنتیک و درمان‌های محافظ عصبی تمرکز دارد.

بیماری پارکینسون به عنوان یک بیماری سیستم عصبی شناخته می‌شود که معمولاً افراد مسن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این بیماری به دلیل تأثیری که بر حرکت دارد، می‌تواند به طور قابل توجهی زندگی افراد را تغییر دهد. اما این بیماری همیشه در سنین بالا آغاز نمی‌شود. هنگامی که در افراد زیر ۵۰ سال آغاز می‌شود، به آن پارکینسون جوانان یا young-onset Parkinson's disease (YOPD) می‌گویند. اگرچه زندگی با پارکینسون جوانان می‌تواند چالش‌برانگیز باشد، بسیاری از افراد همچنان به زندگی‌های کامل و مثمر ادامه می‌دهند.

پارکینسون جوانان

پارکینسون با شروع جوانی به همان بیماری گفته می‌شود که در افراد جوان‌تر، معمولاً بین سنین ۲۱ تا ۵۰ سال، رخ می‌دهد. اگرچه علائم آن مشابه بیماران مسن‌تر است، پارکینسون جوانان چالش‌های ویژه‌ای را به همراه دارد.

علائم شایع

برای کسانی که به پارکینسون جوانان مبتلا هستند، علائم ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- لرزش: لرزش، به ویژه در دست‌ها یا انگشتان.
- سفتی: سفتی عضلانی که می‌تواند حرکت بخش‌های بدن را دشوار کند.
- کندی حرکت (برادیکینزیا): این به معنای کندی حرکت است که می‌تواند فعالیت‌های روزانه را طولانی‌تر کند.
- ناپایداری وضعیتی: این بیماری تأثیر بر تعادل داشته و می‌تواند منجر به افتادن شود.
- علائم غیرحرکتی: این موارد نیز دارای اهمیت هستند و می‌توانند شامل مشکلات خواب، افسردگی، اضطراب و حتی مشکلات حافظه یا شناختی باشند.

چالش‌های پارکینسون جوانان

تشخیص پارکینسون در سنین جوان‌تر چالش‌های ویژه‌ای را به همراه دارد. برخی از چالش‌های کلیدی عبارتند از:

1. حرفه و اشتغال: بسیاری از افراد در زمان تشخیص در مرحله حساسی از حرفه خود هستند. علائم می‌توانند بر توانایی کار آن‌ها تأثیر بگذارند و به چالش‌های مالی و بازبینی حرفه منجر شوند.
2. خانواده و روابط: تشخیص پارکینسون جوانان می‌تواند بر روابط خانواده تأثیر بگذارد. صحبت کردن در مورد این چالش‌ها و حمایت در این مرحله حیاتی است.
3. سلامت روان: مواجهه با یک بیماری مزمن و پیش‌رونده در سنین جوانی می‌تواند بار روانی زیادی به افراد تحمیل کند و می‌تواند با افسردگی و اضطراب همراه باشد.
4. تشخیص نادرست: بیماران جوان‌تر اغلب به اشتباه تشخیص داده می‌شوند، زیرا پارکینسون معمولاً با سنین بالاتر مرتبط است. این مسئله می‌تواند منجر به تأخیر در دریافت درمان مناسب شود.

Source: <https://www.parkinsons.org.uk/information-and-support>

واقعیت مجازی: راهکاری نوین برای توانبخشی بیماران پارکینسون

بیماری پارکینسون، یکی از شایع‌ترین بیماری‌های عصبی است که به تدریج باعث اختلال در حرکت و تعادل افراد می‌شود و کیفیت زندگی آن‌ها را به شدت کاهش می‌دهد. این بیماری که با علائمی مانند لرزش، کندی حرکت و مشکلات تعادلی همراه است، نیاز به روش‌های درمانی متنوع و کارآمد دارد. فناوری واقعیت مجازی به عنوان یک راهکار نوین توانسته است توجه زیادی را در زمینه توانبخشی این بیماران جلب کند.

تحقیقات نشان داده است که تمرینات مبتنی بر واقعیت مجازی می‌توانند نه تنها علائم حرکتی مانند کندی حرکت و مشکلات تعادلی را کاهش دهند، بلکه در بهبود کیفیت زندگی این بیماران نیز نقش داشته باشند. این فناوری با ایجاد محیط‌های شبیه‌سازی‌شده به بیماران کمک می‌کند تا فعالیت‌های روزمره مانند راه رفتن یا حفظ تعادل را در شرایطی امن و کنترل‌شده تمرین کنند.

- فناوری واقعیت مجازی با ایجاد محیط‌های شبیه‌سازی‌شده و ارائه بازخوردهای فوری، می‌تواند سرعت راه رفتن، تعادل و کنترل حرکات بیماران پارکینسون را بهبود بخشد.
- این فناوری با شخصی‌سازی برنامه‌های تمرینی و افزایش انگیزه بیماران، نقش مهمی در کاهش علائم حرکتی و تقویت اعتماد به نفس آن‌ها دارد.
- استفاده از واقعیت مجازی در منزل، علاوه بر کاهش هزینه‌های درمانی، دسترسی بیماران به توانبخشی را آسان‌تر می‌کند و گزینه‌ای مؤثر برای ادامه درمان در شرایط محدودیت حرکتی فراهم می‌آورد.

یکی از ویژگی‌های مهم واقعیت مجازی، ارائه بازخورد فوری به بیماران است. این بازخوردها که به صورت دیداری و شنیداری ارائه می‌شوند، کمک می‌کنند تا بیماران حرکات خود را بهتر تنظیم کنند و پیشرفت خود را مشاهده کنند. در نتیجه، انگیزه و علاقه بیماران برای ادامه تمرینات افزایش می‌یابد. مزیت دیگر این روش، قابلیت تطبیق برنامه‌های تمرینی با نیازهای هر بیمار است. تمرینات می‌توانند بر اساس توانایی‌ها و نیازهای فردی تنظیم شوند و شامل فعالیت‌هایی مانند تمرینات تعادلی، راه رفتن و حتی بازی‌های آموزشی باشند. این تنوع در تمرینات، علاوه بر افزایش اثربخشی درمان، تجربه لذت‌بخشی را برای بیماران ایجاد می‌کند.

واقعیت مجازی همچنین می‌تواند بر جنبه‌های روانی بیماری پارکینسون تأثیر مثبت داشته باشد. بسیاری از بیماران پارکینسون از مشکلاتی مانند استرس، اضطراب و کاهش اعتماد به نفس رنج می‌برند. تجربه تمرین در محیط‌های شبیه‌سازی‌شده و تعاملی، باعث می‌شود که بیماران روحیه بهتری پیدا کنند و احساس توانمندی بیشتری داشته باشند.

از دیگر مزایای این فناوری می‌توان به امکان استفاده در منزل اشاره کرد. بیماران می‌توانند تمرینات خود را در خانه و بدون نیاز به حضور در مراکز توانبخشی انجام دهند. این ویژگی به‌ویژه برای بیمارانی که دسترسی به مراکز درمانی ندارند یا به دلیل محدودیت‌های جسمی نمی‌توانند به راحتی جابه‌جا شوند، بسیار مفید است.

با وجود تمام این مزایا، فناوری واقعیت مجازی همچنان با چالش‌هایی روبه‌رو است. هزینه اولیه تجهیزات و نیاز به آموزش برای استفاده صحیح از آن‌ها از جمله این چالش‌هاست. همچنین، تحقیقات بیشتری برای تعیین بهترین روش‌ها و استانداردهای پروتکل‌های درمانی در این حوزه لازم است.

در نهایت، فناوری واقعیت مجازی به عنوان یک روش توانبخشی نوآورانه، پتانسیل بالایی برای کمک به بیماران پارکینسون دارد. این روش می‌تواند در کنار درمان‌های دارویی، به بهبود علائم، کاهش مشکلات حرکتی و افزایش استقلال بیماران کمک کند. با توسعه و دسترسی بیشتر به این فناوری، می‌توان امیدوار بود که زندگی بیماران پارکینسون به‌طور قابل‌توجهی بهبود یابد.

دست‌های پاک، جامعه‌ای سالم: تحول بهداشت با مداخلات دیجیتال

«15 اردیبهشت: روز جهانی بهداشت دست»

- 93 درصد کودکان بین 3 تا 6 سال سالانه حداقل یک عفونت تنفسی دارند و 59 درصد از آنها حداقل یک عفونت گوارشی را تجربه می‌کنند.
- با استفاده از سیستم‌های دیجیتال، زمان مابون‌زدن کودکان در مهدکودک‌ها 62 درصد افزایش یافت و به 13.75 ثانیه رسید.
- کاهش بیماری‌ها با بهبود بهداشت دست‌ها می‌تواند منجر به کاهش قابل‌توجه غیبت والدین از محل کار شود.

بهداشت دست‌ها یکی از ساده‌ترین و مؤثرترین روش‌ها برای کاهش شیوع بیماری‌ها است. در محیط‌هایی مانند مهدکودک‌ها که بیماری‌ها به سرعت منتشر می‌شوند، آموزش صحیح شست‌وشوی دست‌ها به کودکان نه تنها سلامت آنها را تضمین می‌کند بلکه در طولانی‌مدت عادات‌های بهداشتی پایدار ایجاد می‌کند.

مداخله دیجیتال: راهکاری نوآورانه

- برگزاری کمپین‌های آگاهی‌بخشی عمومی: ارتقای دانش عمومی درباره اهمیت بهداشت دست‌ها از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی.
- مداخلات دیجیتال نشان داده‌اند که می‌توانند نقش مهمی در بهبود بهداشت دست‌ها، کاهش بیماری‌ها و ارتقای سلامت عمومی داشته باشند.
- سیاست‌گذاران می‌توانند با سرمایه‌گذاری در آموزش و فناوری، نسلی سالم‌تر و آگاه‌تر برای آینده جامعه ایجاد کنند.

Source: Graichen J, et al. Improving hand hygiene of young children with a digital intervention: a cluster-randomised controlled field trial. Sci Rep. 2024 Mar 14;14(1):6157.

در مطالعه‌ای در آلمان و فنلاند، مهدکودک‌ها به سیستم‌های دیجیتال مجهز شدند که شامل حسگرهای هوشمند و نمایشگرهای آموزشی بود. کودکان با تماشای انیمیشن‌هایی که مراحل صحیح شست‌وشوی دست را نشان می‌دادند، به شستن دست‌های خود تشویق می‌شدند. در پایان شست‌وشو، پاداش‌های تصویری مثل حیوانات شاد به آنها نمایش داده می‌شد.

این سیستم زمان مابون‌زدن کودکان را به میزان قابل‌توجهی افزایش داد و بلافاصله پس از شروع مداخله تأثیرگذار بود و داده‌ها نشان داد که حتی پس از اتمام مداخله، رفتار شست‌وشوی کودکان بهبود یافته بود.

چالش‌ها و راه‌حل‌ها:

- کمبود آگاهی عمومی: بسیاری از خانواده‌ها هنوز از اهمیت شست‌وشوی صحیح دست‌ها مطلع نیستند. برگزاری کمپین‌های اطلاع‌رسانی می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند.
- هزینه‌های پیاده‌سازی فناوری: تجهیز مهدکودک‌ها به سیستم‌های دیجیتال ممکن است پرهزینه باشد. ایجاد همکاری بین نهادهای دولتی و بخش خصوصی می‌تواند این موانع را کاهش دهد.
- پایداری رفتار: برای اطمینان از تغییر بلندمدت، مداخلات باید همراه با برنامه‌های آموزشی مستمر باشند.

رهنمودهایی من باب سیاست‌گذاری

- سرمایه‌گذاری در آموزش: برنامه‌های آموزشی دیجیتال را در مدارس و مهدکودک‌ها به عنوان بخشی از سیاست‌های سلامت عمومی گسترش دهید.
- حمایت از فناوری‌های نوین: از توسعه فناوری‌های ارزان‌تر و مؤثرتر که برای محیط‌های آموزشی قابل استفاده باشند، حمایت کنید.

تأثیر رعایت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در مشاغل

ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، دو مفهوم کلیدی هستند که به مجموعه اقدامات و تدابیری گفته می‌شود که با هدف حفظ سلامت و ایمنی کارکنان در محیط کار انجام می‌شوند. این موضوع نه تنها از نظر اخلاقی و انسانی اهمیت دارد، بلکه از نظر اقتصادی نیز بسیار حائز اهمیت است. رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، به کاهش حوادث کار، بیماری‌های شغلی و در نتیجه افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های ناشی از این حوادث کمک شایانی می‌کند. در این مقاله، به بررسی جامع تأثیر رعایت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در مشاغل پرداخته خواهد شد. ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، از جنبه‌های مختلف دارای اهمیت است:

حفظ سلامت کارکنان: مهم‌ترین هدف ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، حفظ سلامت جسمی و روانی کارکنان است. با ایجاد محیط کار ایمن و سالم، از وقوع حوادث و بیماری‌های شغلی جلوگیری می‌شود و در نتیجه کیفیت زندگی کارکنان بهبود می‌یابد.

افزایش بهره‌وری: محیط کار ایمن و سالم، منجر به افزایش انگیزه و رضایت شغلی کارکنان می‌شود. کارکنانی که احساس امنیت و سلامت می‌کنند، با انگیزه بیشتری کار می‌کنند و در نتیجه بهره‌وری سازمان افزایش می‌یابد.

کاهش هزینه‌ها: حوادث کار و بیماری‌های شغلی، هزینه‌های هنگفتی را به سازمان‌ها تحمیل می‌کنند. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های درمان، غرامت، کاهش تولید و هزینه‌های قانونی است. رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، به کاهش این هزینه‌ها کمک می‌کند.

بهبود وجهه سازمان: رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان است و به بهبود وجهه سازمان در نزد مشتریان، کارکنان و جامعه کمک می‌کند.

تطابق با قوانین و مقررات: تمامی سازمان‌ها موظف به رعایت قوانین و مقررات ایمنی و بهداشت حرفه‌ای هستند. عدم رعایت این قوانین، می‌تواند منجر به جریمه‌های سنگین و پیگرد قانونی شود.

عوامل مؤثر بر ایمنی و بهداشت حرفه‌ای عوامل مختلفی بر ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در یک سازمان تأثیرگذارند، از جمله:

مدیریت: نقش مدیریت در ایجاد و حفظ یک محیط کار ایمن بسیار مهم است. مدیریت باید به اهمیت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای اعتقاد داشته باشد و منابع لازم را برای اجرای برنامه‌های ایمنی و بهداشت در اختیار بگذارد.

ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، یکی از مهم‌ترین جنبه‌های مدیریت هر سازمان است. رعایت اصول ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، نه تنها به حفظ سلامت و ایمنی کارکنان کمک می‌کند، بلکه به افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها و بهبود وجهه سازمان نیز منجر می‌شود. برای ایجاد یک محیط کار ایمن و سالم، همکاری همه افراد سازمان از جمله مدیریت، کارکنان و متخصصان ایمنی ضروری است.

اقدامات برای بهبود ایمنی و بهداشت حرفه‌ای

برای بهبود ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در یک سازمان، می‌توان اقدامات زیر را انجام داد:

ارزیابی خطر: شناسایی و ارزیابی خطرات موجود در محیط کار
آموزش ایمنی: ارائه آموزش‌های ایمنی به کارکنان در مورد خطرات موجود و روش‌های مقابله با آنها

تجهیزات ایمنی: فراهم کردن تجهیزات ایمنی مناسب برای کارکنان
نگهداری تجهیزات: انجام بازرسی‌های دوره‌ای از تجهیزات ایمنی و تعمیر و نگهداری آنها

ایجاد کمیته ایمنی: تشکیل کمیته ایمنی در سازمان برای بررسی مسائل ایمنی و بهداشت حرفه‌ای

تشویق مشارکت کارکنان: تشویق کارکنان به مشارکت در برنامه‌های ایمنی و بهداشت حرفه‌ای

بررسی حوادث: بررسی دقیق حوادث و حوادث نزدیک به وقوع برای شناسایی علل و جلوگیری از تکرار آنها

ارتباط بهتر، سیاست‌های بهداشتی کارآمدتر: رسانه‌ها پلی میان تحقیق و تصمیم‌گیری

- گاف‌های ارتباطی میان محققان و سیاست‌گذاران: در نیجریه، تفاوت‌های بزرگی در ارتباط میان محققان حوزه سلامت و سیاست‌گذاران وجود دارد که مانع از استفاده مؤثر از شواهد تحقیقاتی در تصمیم‌گیری‌های بهداشتی می‌شود.
- رسانه‌ها به عنوان پلی میان تحقیق و سیاست: رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی در پر کردن این شکاف‌ها ایفا کنند و با انتقال مؤثر نتایج تحقیقاتی به عموم مردم و سیاست‌گذاران، به تسریع در اتخاذ تصمیمات بهداشتی کمک کنند.
- نیاز به استراتژی‌های رسانه‌ای برای استفاده مؤثر از شواهد علمی: برای اثربخشی بیشتر رسانه‌ها در انتقال شواهد تحقیقاتی، محققان باید استراتژی‌های مشخص و هدفمندی در استفاده از رسانه‌ها داشته باشند.

در نیجریه، یکی از چالش‌های عمده‌ای که نظام بهداشتی این کشور با آن مواجه است، فاصله و شکاف‌های گسترده‌ای است که میان محققان و سیاست‌گذاران به وجود آمده است. این شکاف‌ها باعث می‌شود که شواهد علمی و تحقیقاتی که می‌تواند بر سیاست‌گذاری‌های بهداشتی تأثیرگذار باشد، به‌طور مؤثر مورد استفاده قرار نگیرد. در این میان، رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند. چرا که رسانه‌ها، به‌ویژه در عصر اطلاعات، دارای قابلیت دسترسی بالا و اعتماد عمومی هستند و می‌توانند نتایج تحقیقات علمی را به زبان ساده و قابل فهم برای عموم مردم و سیاست‌گذاران منتقل کنند.

این مقاله بررسی می‌کند که چگونه رسانه‌ها می‌توانند نقش موثری در انتقال شواهد تحقیقاتی به سیاست‌گذاران ایفا کنند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تحقیقات سلامت که با روش‌های علمی و با کیفیت منتشر می‌شوند، به ندرت وارد مباحث عمومی و تصمیم‌گیری‌های سیاسی می‌شوند.

این به دلیل محدودیت‌های موجود در مجلات علمی و روش‌های سنتی انتشار تحقیقات است. بنابراین، استفاده از رسانه‌ها به‌ویژه در قالب گزارش‌های خبری و بحث‌های عمومی، می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا شواهد علمی را به درستی در تصمیمات خود وارد کنند.

طبق نظریه «کشت» (Cultivation Theory)، رسانه‌ها می‌توانند نقش مؤثری در بازخورد نتایج تحقیقات به جوامع محلی و تحریک واکنش‌های سیاست‌گذاران داشته باشند. این مقاله همچنین بر اهمیت استراتژی‌های رسانه‌ای تأکید دارد و پیشنهاد می‌کند که محققان باید در استفاده از رسانه‌ها هوشمندانه و هدفمند عمل کنند. به این ترتیب، رسانه‌ها می‌توانند به تقویت سیستم بهداشتی کمک کرده و فرایند ترجمه شواهد علمی به سیاست‌های بهداشتی را تسهیل کنند.

در نتیجه، این مقاله بر ضرورت ایجاد یک پل ارتباطی قوی میان محققان و رسانه‌ها تأکید دارد تا با استفاده بهینه از رسانه‌ها، سیاست‌های بهداشتی مبتنی بر شواهد علمی شکل گیرد و به بهبود سلامت جامعه کمک کند.

Source: Agwu P, et al. Enhancing the role of mass media in the translation of evidence from health policy and systems research in Nigeria. Health Res Policy Syst. 2025;23:16.

همکاری بهتر، پاسخ مؤثرتر: همکاری بین بخش‌ها در بحران‌های بهداشتی

- نیاز به همکاری میان بخش‌های مختلف: پاسخ به بحران‌های بهداشتی مانند COVID-19 نیازمند همکاری مؤثر میان بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی است.
- ضعف در هماهنگی میان نهادها: در پاسخ به COVID-19 در نیجریه، هماهنگی ضعیفی میان گروه‌های مختلف وظیفه‌دار و بخش‌های مختلف وجود داشت.
- ضرورت ایجاد چارچوب هماهنگی جامع: برای پاسخ مؤثر به پاندمی‌ها، نیاز به یک چارچوب هماهنگی نظام‌مند بین تمامی ذینفعان است تا از هدررفت منابع و تلاش‌های موازی جلوگیری شود.

با شیوع بیماری COVID-19، بسیاری از کشورها در تلاش بودند تا پاسخ مناسبی به بحران بهداشتی ایجاد کنند. در این میان، همکاری میان بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی نقش بسیار مهمی در کاهش تأثیرات منفی پاندمی داشت. در نیجریه، اگرچه گروه‌های مختلف مسئول اجرای اقدامات مقابله‌ای در سطوح ملی و زیرمجموعه‌ها بودند، اما هماهنگی میان این گروه‌ها ضعیف و ناکارآمد بود. در این مقاله، به بررسی نقش‌های مختلف ذینفعان و مکانیزم‌های هماهنگی در پاسخ به COVID-19 در نیجریه پرداخته شده است.

مطالعه‌ای که در این مقاله گزارش شده، نشان می‌دهد که در حالی که بسیاری از ذینفعان در سطوح ملی و محلی نقش‌های مکملی ایفا کردند، به دلیل ضعف در ارتباطات و هماهنگی بین گروه‌ها، پاسخ به پاندمی با مشکلاتی مواجه شد. برای مثال، گروه‌های مشاور و کارشناسی در سطوح مختلف بدون ارتباط مؤثر با یکدیگر عمل می‌کردند، و این امر مانع از تبادل اطلاعات و یادگیری‌های متقابل میان آنها می‌شد. علاوه بر این، سیاست‌های مقابله‌ای به درستی در بین ذینفعان منتقل نمی‌شد و این امر باعث کاهش اثربخشی اقدامات مقابله‌ای شد.

در این مقاله پیشنهاد شده است که برای پاسخ مؤثرتر به پاندمی‌ها و جلوگیری از تکرار اشتباهات گذشته، باید یک چارچوب هماهنگی منسجم و سیستماتیک ایجاد شود.

این چارچوب باید شامل همه ذینفعان باشد، از جمله بخش‌های خصوصی و عمومی غیربهداشتی، و در سطوح مختلف دولت و سازمان‌ها عمل کند. این اقدام می‌تواند به کاهش هدررفت منابع و تخصیص ناعادلانه آن‌ها کمک کند و از تلاش‌های موازی جلوگیری نماید. در نهایت، این مقاله بر اهمیت ایجاد یک سیستم هماهنگ برای مقابله با بحران‌ها تأکید دارد که می‌تواند به بهبود پاسخ به بحران‌ها و پاندمی‌ها در آینده کمک کند.

Source: Ezenwaka U, et al. A scoping review of the roles of stakeholders and coordination mechanisms for enhanced multi-sectoral and multi-level interventions in COVID-19 response in Nigeria. Health Res Policy Syst. 2025;23:18.

تأثیر اهدای عضو بر جامعه: نگاهی عمیق به یک عمل بشردوستانه

اهدای عضو: فراتر از یک عمل پزشکی

اهدای عضو صرفاً یک عمل جراحی نیست، بلکه نمادی از ایثار، همدلی و امید است. این عمل، مرزهای فردگرایی را در هم می‌شکند و به ما یادآور می‌شود که همه ما به هم وابسته‌ایم. اهدای عضو، زندگی جدیدی را به افراد نیازمند می‌بخشد و به خانواده‌های داغدار، تسلی خاطر می‌رساند.

تأثیرات اجتماعی اهدای عضو

تقویت همبستگی اجتماعی: اهدای عضو، حس همبستگی و تعاون را در جامعه تقویت می‌کند. این عمل، نشان می‌دهد که افراد می‌توانند برای نجات جان یکدیگر، از خودگذشتگی کنند.

افزایش اعتماد به جامعه: اهدای عضو، اعتماد به جامعه را افزایش می‌دهد. زمانی که افراد می‌بینند که دیگران برای کمک به هم نوعان خود از جان و مال خود می‌گذرند، اعتماد آن‌ها به جامعه بیشتر می‌شود.

ترویج فرهنگ ایثار و گذشت: اهدای عضو، فرهنگ ایثار و گذشت را در جامعه ترویج می‌کند. این عمل، الگویی برای نسل‌های آینده است و می‌تواند به شکل‌گیری جامعه‌ای بهتر و انسان‌دوستانه‌تر کمک کند.

کاهش هزینه‌های درمانی: اهدای عضو، می‌تواند به کاهش هزینه‌های درمانی در جامعه کمک کند. با افزایش تعداد اهداکنندگان، تعداد افرادی که نیاز به پیوند عضو دارند، کاهش می‌یابد و در نتیجه هزینه‌های درمانی نیز کاهش می‌یابد.

تأثیرات فرهنگی اهدای عضو

تغییر نگرش نسبت به مرگ: اهدای عضو، می‌تواند نگرش افراد نسبت به مرگ را تغییر دهد. به جای اینکه مرگ را پایان همه چیز بدانیم، می‌توانیم آن را به عنوان آغاز زندگی جدیدی برای دیگران در نظر بگیریم.

ترویج ارزش‌های انسانی: اهدای عضو، ارزش‌های انسانی مانند مهربانی، بخشش و همدلی را ترویج می‌کند. این عمل، نشان می‌دهد که انسان‌ها قادر به انجام کارهای بزرگ و خیرخواهانه هستند. تقویت باورهای مذهبی: در بسیاری از ادیان، اهدای عضو به عنوان یک عمل خیر و پسندیده تلقی می‌شود. این عمل، می‌تواند به تقویت باورهای مذهبی افراد کمک کند.

اهدای عضو، یکی از بزرگترین دستاوردهای پزشکی مدرن است که به هزاران نفر در سراسر جهان فرصت دوباره زندگی بخشیده است. این عمل بشردوستانه، فراتر از ابعاد پزشکی، تأثیرات شگرفی بر جامعه دارد. در این مقاله، به بررسی جامع تأثیرات اهدای عضو بر جامعه از جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و روانشناختی پرداخته خواهد شد.

تأثیرات روانشناختی اهدای عضو

گناهش غم و اندوه خانواده اهداکننده: اهدای عضو، می‌تواند به کاهش غم و اندوه خانواده اهداکننده کمک کند. دانستن اینکه عضو عزیزشان به فرد دیگری زندگی بخشیده است، می‌تواند به آن‌ها آرامش خاطر بدهد.

افزایش عزت نفس گیرنده: دریافت عضو پیوندی، می‌تواند عزت نفس گیرنده را افزایش دهد و به او کمک کند تا به زندگی عادی خود بازگردد. ایجاد امید در جامعه: اهدای عضو، می‌تواند امید را در جامعه ایجاد کند. دانستن اینکه حتی در سخت‌ترین شرایط، امکان نجات جان افراد وجود دارد، می‌تواند به افراد انگیزه دهد تا به زندگی امیدوار باشند.

چالش‌ها و موانع اهدای عضو

کمبود آگاهی: یکی از مهم‌ترین چالش‌های اهدای عضو، کمبود آگاهی عمومی در مورد این موضوع است. بسیاری از افراد به دلیل عدم آگاهی، از اهمیت اهدای عضو آگاه نیستند.

نگرانی‌های فرهنگی و مذهبی: برخی از باورهای فرهنگی و مذهبی، ممکن است مانعی برای اهدای عضو باشد.

ترس از مرگ مغزی: بسیاری از افراد، مرگ مغزی را با مرگ بالینی اشتباه می‌گیرند و از اهدای عضو می‌ترسند.

اهدای عضو، یک عمل بشردوستانه است که تأثیرات گسترده‌ای بر جامعه دارد. این عمل، نه تنها به نجات جان افراد نیازمند کمک می‌کند، بلکه به تقویت همبستگی اجتماعی، ترویج فرهنگ ایثار و گذشت و افزایش امید در جامعه نیز کمک می‌کند. برای گسترش فرهنگ اهدای عضو، نیاز به افزایش آگاهی عمومی، رفع موانع فرهنگی و مذهبی و ایجاد تسهیلات مناسب برای اهدای عضو است.